

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURİYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2019

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

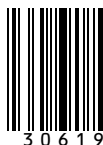

İXTİSAS QRUPUNUN ABİTURİYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

9 772223 1972006

3 0619

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrəne bilərsiniz!

1-2019

REDAKSIYA ŞURASI

M.M.Abbasızadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSIYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
T.A.Bədəlov, M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova,
A.E.Həbibov, N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1025, Bakı şəhəri, Y.Səfərov küçəsi, 27.

Telefonlar:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),
(+99412) 489-02-59 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2019**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 15.07.2019.

Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

D İ M - 2019

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) **www.dim.gov.az** internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2019/2020-ci tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin I ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
11081	1162	2980	15223	9351*

* Riyaziyyat, Fizika və Kimya ixtisaslarının hər biri üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 25 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Kompüter elmləri, Geofizika mühəndisliyi, Neft-qaz mühəndisliyi və Kimya mühəndisliyi ixtisaslarının hər biri üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 30 yerin müsabiqəsində Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinə (UFAZ) qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Dizayn ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 150 yerin müsabiqəsində I ixtisas qrupuna sənəd vermiş abituriyentlərlə yanaşı V ixtisas qrupunun abituriyentləri də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Ölbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə** şərti DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilirlər. Tutaq ki, cari ildə I ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla

qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il I qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **“Riyaziyyat”, “Fizika”, “Kompüter elmləri”, “Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi”, “İnşaat mühəndisliyi”, “Informasiya texnologiyaları”, “Geologiya”, “Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi”** ixtisasları üzrə müsabiqəyə ümumi balı 250-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (“ADA” Universiteti, Birgə Azərbaycan-Fransız Universiteti (UFAZ), Bakı Mühəndislik Universiteti və Bakı Ali Neft Məktəbi istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
 - Torpaqşünaslıq və aqrokimya;
 - Meşəçilik;
 - Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi;
 - Şərabçılıq;

- Texnologiya müəllimliyi;
 - Nəqliyyatda daşımaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi;
 - Meşə materiallarının və ağac emalının texnologiyası mühəndisliyi;
 - Çoxişlənən malların texnologiyası mühəndisliyi;
 - İstehlak mallarının ekspertizası və marketinqi;
 - Poliqrafiya mühəndisliyi;
- Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin “Aqromühəndislik”, “Balıqçılıq və balıqçılıq təsərrüfatı işi”, “Meşəçilik”, “Aqronomluq”, “Zootexniklik”, “Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi”, “Şərabçılıq”, “Torpaqşünaslıq və aqrokimya” ixtisasları, Naxçıvan Dövlət Universitetinin “Torpaqşünaslıq və aqrokimya” ixtisası və Lənkəran Dövlət Universitetinin “Torpaqşünaslıq və aqrokimya”, “Aqronomluq” və “Meşəçilik” ixtisasları üzrə həm dövlət sifarişə əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərinin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edə bilərlər.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 2-ci nömrəsində və “2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları” xüsusi buraxılışında təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 10524, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 15101 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq *cədvəl 2* və *cədvəl 3*-də təqdim edilir:

**I ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	1	1	0	0	1	1
680 – 690	14	15	0	0	14	15
670 – 680	24	39	5	5	29	44
660 – 670	40	79	6	11	46	90
650 – 660	50	129	3	14	53	143
640 – 650	50	179	7	21	57	200
630 – 640	70	249	13	34	83	283
620 - 630	65	314	2	36	67	350
610 – 620	94	408	13	49	107	457
600 – 610	87	495	10	59	97	554
590 – 600	97	592	15	74	112	666
580 – 590	97	689	8	82	105	771
570 – 580	100	789	11	93	111	882
560 – 570	88	877	11	104	99	981
550 – 560	127	1004	14	118	141	1122
540 – 550	124	1128	5	123	129	1251
530 – 540	140	1268	13	136	153	1404
520 – 530	129	1397	13	149	142	1546
510 – 520	149	1546	11	160	160	1706
500 – 510	153	1699	7	167	160	1866
490 – 500	145	1844	20	187	165	2031
480 – 490	158	2002	18	205	176	2207

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
470 – 480	165	2167	20	225	185	2392
460 – 470	172	2339	17	242	189	2581
450 – 460	185	2524	14	256	199	2780
440 – 450	195	2719	16	272	211	2991
430 – 440	176	2895	23	295	199	3190
420 – 430	202	3097	23	318	225	3415
410 – 420	222	3319	24	342	246	3661
400 – 410	253	3572	25	367	278	3939
390 – 400	228	3800	32	399	260	4199
380 – 390	221	4021	35	434	256	4455
370 – 380	279	4300	26	460	305	4760
360 – 370	289	4589	36	496	325	5085
350 – 360	278	4867	33	529	311	5396
340 – 350	304	5171	37	566	341	5737
330 – 340	301	5472	38	604	339	6076
320 – 330	333	5805	42	646	375	6451
310 – 320	362	6167	50	696	412	6863
300 – 310	372	6539	32	728	404	7267
290 – 300	396	6935	38	766	434	7701
280 – 290	337	7272	31	797	368	8069
270 – 280	381	7653	40	837	421	8490
260 – 270	395	8048	38	875	433	8923
250 – 260	370	8418	30	905	400	9323
240 – 250	334	8752	24	929	358	9681
230 – 240	293	9045	19	948	312	9993
220 – 230	207	9252	18	966	225	10218
210 – 220	149	9401	13	979	162	10380
200 – 210	131	9532	13	992	144	10524

Qeyd 1: “Riyaziyyat”, “Fizika”, “Kompüter elmləri”, “Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi”, “İnşaat mühəndisliyi”, “İnformasiya texnologiyaları”, “Geologiya”, “Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi” ixtisasları üzrə müsabiqədə ümumi balı 250-dən az olmayan 9323 abituriyent iştirak edə bilər.

**I ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	1	1	0	0	1	1
680 – 690	14	15	0	0	14	15
670 – 680	24	39	5	5	29	44
660 – 670	40	79	6	11	46	90
650 – 660	50	129	3	14	53	143
640 – 650	50	179	7	21	57	200
630 – 640	70	249	13	34	83	283
620 - 630	65	314	2	36	67	350
610 – 620	94	408	13	49	107	457
600 – 610	87	495	10	59	97	554
590 – 600	97	592	15	74	112	666
580 – 590	97	689	8	82	105	771
570 – 580	100	789	11	93	111	882
560 – 570	88	877	11	104	99	981
550 – 560	127	1004	14	118	141	1122
540 – 550	124	1128	5	123	129	1251
530 – 540	140	1268	13	136	153	1404
520 – 530	129	1397	13	149	142	1546
510 – 520	149	1546	11	160	160	1706
500 – 510	153	1699	7	167	160	1866
490 – 500	145	1844	20	187	165	2031
480 – 490	158	2002	18	205	176	2207
470 – 480	165	2167	20	225	185	2392
460 – 470	172	2339	17	242	189	2581

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
450 – 460	185	2524	14	256	199	2780
440 – 450	195	2719	16	272	211	2991
430 – 440	176	2895	23	295	199	3190
420 – 430	202	3097	23	318	225	3415
410 – 420	222	3319	24	342	246	3661
400 – 410	253	3572	25	367	278	3939
390 – 400	228	3800	32	399	260	4199
380 – 390	221	4021	35	434	256	4455
370 – 380	279	4300	26	460	305	4760
360 – 370	289	4589	36	496	325	5085
350 – 360	278	4867	33	529	311	5396
340 – 350	304	5171	37	566	341	5737
330 – 340	301	5472	38	604	339	6076
320 – 330	337	5809	42	646	379	6455
310 – 320	368	6177	50	696	418	6873
300 – 310	376	6553	34	730	410	7283
290 – 300	405	6958	43	773	448	7731
280 – 290	355	7313	35	808	390	8121
270 – 280	419	7732	50	858	469	8590
260 – 270	441	8173	56	914	497	9087
250 – 260	462	8635	47	961	509	9596
240 – 250	461	9096	46	1007	507	10103
230 – 240	476	9572	49	1056	525	10628
220 – 230	468	10040	47	1103	515	11143
210 – 220	499	10539	54	1157	553	11696
200 – 210	492	11031	46	1203	538	12234
190 – 200	557	11588	57	1260	614	12848
180 – 190	548	12136	40	1300	588	13436
170 – 180	570	12706	31	1331	601	14037
160 – 170	515	13221	39	1370	554	14591
150 – 160	480	13701	30	1400	510	15101

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 643 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 50 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $50+50+40+24+14+1=179$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

I ixtisas qrupuna xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar da daxildir. Bu ixtisaslar qəbul planında – ixtisaslar siyahısında bir ulduz (*) işarəsi ilə qeyd olunmuşdur. Bu ixtisaslarda qabiliyyət imtahanının nəticəsi məqbullu qiymətləndirilir.

Abituriyentin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçmək və ərizəsində onların kodlarını qeyd etmək hüququ qazanması üçün onun test imtahanında topladığı ümumi balı və qabiliyyət imtahanındakı yekun nəticəsi DİM tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə (müsabiqə şərtlərinə) uyğun olmalıdır. 4-cü cədvəldə təhsili həm dövlət sifarişi üzrə, həm də ödənişli əsaslarla olan ixtisasların qabiliyyət imtahanı üzrə müsabiqə şərtləri təqdim edilir.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri

Cədvəl 4

İxtisasın adı	Minimal bal	II mərhələ üzrə minimal bal	Qabiliyyət imtahanının yekun nəticəsi
Memarlıq	200	100	məqbul

QEYD:

- Abituriyentin həm qəbul imtahanından topladığı ümumi balı, həm də qabiliyyət imtahanları üzrə yekun nəticəsi yuxarıdakı cədvəldə göstərilən tələbləri ödəyirsə, o seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak edə bilər.*
- I ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarının müsabiqəsi zamanı test imtahanı üzrə ümumi balları eyni olan abituriyentlərin qabiliyyət imtahanı üzrə yekun balları da nəzərə alınır.*

I ixtisas qrupunda müvafiq Qabiliyyət İmtahan Komissiyasında qeydiyyatdan keçmiş və test imtahanının nəticəsinə görə müsabiqə şərtini yerinə yetirmiş, yəni tələb olunan minimal test balını toplamış abituriyentlərin nəzərinə çatdırılır ki, onlar iyulun 19-dan 23-dək müvafiq Qabiliyyət İmtahan Komissiyasında qabiliyyət imtahanı verməlidirlər. Yalnız qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə verən abituriyentlər ixtisas seçimi zamanı elektron ərizələrində müvafiq xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın kodunu göstərə bilərlər. Qabiliyyət imtahanından müvəffəqiyyətlə keçməyən abituriyentlər isə test imtahanının nəticəsinə görə müvafiq müsabiqə şərtlərini yerinə yetiriblərsə, I ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət **tələb etməyən** ixtisaslarını seçib müsabiqədə iştirak edə bilərlər.

Abituriyentin həm test imtahanından topladığı ümumi balı, həm də qabiliyyət imtahanları üzrə yekun nəticəsi 4 sayılı cədvəldə göstərilən tələbləri ödəyirsə, o, seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ümumi qaydada iyulun 24-dən avqustun 6-dək "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"ni doldurmalı və təsdiq etməlidir. Əks təqdirdə abituriyent müsabiqəyə buraxılmır.

Qəbul Qaydalarından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent ali təhsil müəssisələrinin imtahan verdiyi ixtisas qrupuna (qruplarına) aid olan 15-ə qədər ixtisas kodunu qeyd edə bilər.

- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 13-33). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 34-42).

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilərlər.

- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə iyulun 24-dən avqustun 6-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Hörmətli abituriyentlər!

***İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.***

***Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!***

Dövlət İmtahan Mərkəzini
INSTAGRAMda izləyin!

Siz də DİM-in təqdim etdiyi məlumatlarla
operativ şəkildə tanış olmaq istəyirsinizsə,
qeyd olunan hesabı izləyin.

<https://www.instagram.com/stateexamcenter/>

Dövlət İmtahan Mərkəzinin
"Instagram" hesabının
yaradılmasında əsas məqsəd
abituriyentləri, eləcə də onların
valideynlərini operativ
məlumatlandırmaq, həmçinin
onları maraqlandıran sualları
cavablandırmaqdır.

DİM 2019

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ✓ 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ✓ Müsabiqə şərtləri
- ✓ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ✓ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ✓ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişli ilə tələbə qəbulunun proqnozu

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2018-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını builki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

DİM 2019

Pərakəndə satış qiyməti
1 manatdan çox olmamalıdır

D i M - 2019

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABITURIYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2019

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

İXTİSAS QRPUNUN ABITURIYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

9 772223 972006

3 0619

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

1-2019

REDAKSIYA ŞURASI

M.M.Abbaszadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSIYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
T.A.Bədəlov, M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova,
A.E.Həbibov, N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1025, Bakı şəhəri, Y.Səfərov küçəsi, 27.

Telefonlar:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),
(+99412) 489-02-59 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2019**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 26.07.2019.

Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

D İ M - 2019

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) www.dim.gov.az internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin realıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2019/2020-ci tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin II ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
10043	1000	3138	14181	3147*

- * İqtisadiyyat ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 13 yerin və Menecment ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 12 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə** şərti DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilərlər. Tutaq ki, cari ildə II ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan

nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il II qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti istisna olmaqla) "Beynəlxalq münasibətlər" və "Regionşünaslıq (regionlar üzrə)" ixtisaslarının** müsabiqəsinə xarici dil fənni üzrə nisbi balı 30-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti və Bakı Mühəndislik Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
 - Marketing;
 - Biznesin idarə edilməsi;
 - Kommersiya;
 - Regionşünaslıq (regionlar üzrə);
 - Turizm və otelçilik.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 2-ci nömrəsində və “2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları” xüsusi buraxılışında təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 8170, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 10166 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir.

Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq *cədvəl 2* və *cədvəl 3*-də təqdim edilir:

**II ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	1	1	0	0	1	1
680 – 690	5	6	0	0	5	6
670 – 680	9	15	0	0	9	15
660 – 670	20	35	0	0	20	35
650 – 660	33	68	1	1	34	69
640 – 650	40	108	2	3	42	111
630 – 640	55	163	3	6	58	169
620 - 630	75	238	2	8	77	246
610 – 620	72	310	7	15	79	325
600 – 610	72	382	7	22	79	404
590 – 600	97	479	9	31	106	510
580 – 590	88	567	8	39	96	606
570 – 580	85	652	11	50	96	702
560 – 570	103	755	12	62	115	817
550 – 560	103	858	5	67	108	925
540 – 550	114	972	9	76	123	1048
530 – 540	115	1087	10	86	125	1173
520 – 530	121	1208	11	97	132	1305
510 – 520	127	1335	11	108	138	1443
500 – 510	124	1459	14	122	138	1581
490 – 500	159	1618	12	134	171	1752
480 – 490	141	1759	8	142	149	1901
470 – 480	126	1885	16	158	142	2043
460 – 470	146	2031	15	173	161	2204

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
450 – 460	153	2184	12	185	165	2369
440 – 450	164	2348	14	199	178	2547
430 – 440	163	2511	13	212	176	2723
420 – 430	171	2682	19	231	190	2913
410 – 420	175	2857	19	250	194	3107
400 – 410	193	3050	10	260	203	3310
390 – 400	177	3227	12	272	189	3499
380 – 390	197	3424	25	297	222	3721
370 – 380	195	3619	19	316	214	3935
360 – 370	198	3817	27	343	225	4160
350 – 360	229	4046	29	372	258	4418
340 – 350	207	4253	21	393	228	4646
330 – 340	242	4495	28	421	270	4916
320 – 330	221	4716	25	446	246	5162
310 – 320	244	4960	22	468	266	5428
300 – 310	234	5194	29	497	263	5691
290 – 300	247	5441	31	528	278	5969
280 – 290	275	5716	28	556	303	6272
270 – 280	252	5968	34	590	286	6558
260 – 270	242	6210	17	607	259	6817
250 – 260	253	6463	26	633	279	7096
240 – 250	235	6698	20	653	255	7351
230 – 240	238	6936	24	677	262	7613
220 – 230	202	7138	20	697	222	7835
210 – 220	161	7299	11	708	172	8007
200 – 210	151	7450	12	720	163	8170

**II ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	1	1	0	0	1	1
680 – 690	5	6	0	0	5	6
670 – 680	9	15	0	0	9	15
660 – 670	20	35	0	0	20	35
650 – 660	33	68	1	1	34	69
640 – 650	40	108	2	3	42	111
630 – 640	55	163	3	6	58	169
620 - 630	75	238	2	8	77	246
610 – 620	72	310	7	15	79	325
600 – 610	72	382	7	22	79	404
590 – 600	97	479	9	31	106	510
580 – 590	88	567	8	39	96	606
570 – 580	85	652	11	50	96	702
560 – 570	103	755	12	62	115	817
550 – 560	103	858	5	67	108	925
540 – 550	114	972	9	76	123	1048
530 – 540	115	1087	10	86	125	1173
520 – 530	121	1208	11	97	132	1305
510 – 520	127	1335	11	108	138	1443
500 – 510	124	1459	14	122	138	1581
490 – 500	159	1618	12	134	171	1752
480 – 490	141	1759	8	142	149	1901
470 – 480	126	1885	16	158	142	2043
460 – 470	146	2031	15	173	161	2204
450 – 460	153	2184	12	185	165	2369
440 – 450	164	2348	14	199	178	2547

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
430 – 440	163	2511	13	212	176	2723
420 – 430	171	2682	19	231	190	2913
410 – 420	175	2857	19	250	194	3107
400 – 410	193	3050	10	260	203	3310
390 – 400	177	3227	12	272	189	3499
380 – 390	197	3424	25	297	222	3721
370 – 380	195	3619	19	316	214	3935
360 – 370	198	3817	27	343	225	4160
350 – 360	229	4046	29	372	258	4418
340 – 350	207	4253	21	393	228	4646
330 – 340	243	4496	28	421	271	4917
320 – 330	222	4718	25	446	247	5164
310 – 320	246	4964	23	469	269	5433
300 – 310	238	5202	29	498	267	5700
290 – 300	251	5453	32	530	283	5983
280 – 290	283	5736	30	560	313	6296
270 – 280	261	5997	34	594	295	6591
260 – 270	255	6252	22	616	277	6868
250 – 260	265	6517	41	657	306	7174
240 – 250	266	6783	30	687	296	7470
230 – 240	280	7063	41	728	321	7791
220 – 230	271	7334	39	767	310	8101
210 – 220	233	7567	32	799	265	8366
200 – 210	277	7844	30	829	307	8673
190 – 200	297	8141	29	858	326	8999
180 – 190	270	8411	37	895	307	9306
170 – 180	241	8652	37	932	278	9584
160 – 170	282	8934	31	963	313	9897
150 – 160	246	9180	23	986	269	10166

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 641 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 40 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $40+33+20+9+5+1=108$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Qəbul Qaydalarından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent ali təhsil müəssisələrinin imtahan verdiyi ixtisas qrupuna (qruplarına) aid olan 15-ə qədər ixtisas kodunu qeyd edə bilər.

- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 13-33). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 34-42).

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilirlər.

- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə iyulun 24-dən avqustun 6-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Dövlət İmtahan Mərkəzini
INSTAGRAMda izləyin!

Siz də DİM-in təqdim etdiyi məlumatlarla operativ şəkildə tanış olmaq istəyirsinizsə, qeyd olunan hesabı izləyin.

<https://www.instagram.com/stateexamcenter/>

Dövlət İmtahan Mərkəzinin “Instagram” hesabının yaradılmasında əsas məqsəd abituriyentləri, eləcə də onların valideynlərini operativ məlumatlandırmaq, həmçinin onları maraqlandıran sualları cavablandırmaqdır.

Hörmətli abituriyentlər!

*İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.*

D İ M - 2019

*Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!*

D İ M -2019

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ✓ 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ✓ Müsabiqə şərtləri
- ✓ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ✓ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ✓ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişli ilə tələbə qəbulunun proqnozu

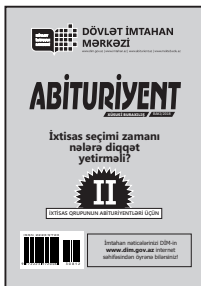

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2018-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını bilki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

Pərakəndə satış qiyməti
1 manatdan çox olmamalıdır

D i M -2019

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURIYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2019

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

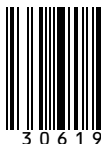

İXTİSAS QRPUNUN ABİTURIYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

9 772223 972006

3 0619

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

2019

REDAKSIYA ŞURASI

M.M.Abbasadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSIYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
T.A.Bədəlov, M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova,
A.E.Həbibov, N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasimov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1025, Bakı şəhəri, Y.Səfərov küçəsi, 27.

Telefonlar:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),
(+99412) 489-02-59 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2019**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 26.07.2019.

Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

D İ M - 2019

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) www.dim.gov.az internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin realıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2019/2020-ci tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin III ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
8851	1005	1415	11271	3782*

* – Filologiya ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 30 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə** şərti DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilirlər. Tutaq ki, cari ildə III ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla

qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il III qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişə əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin “Tərcümə (dillər üzrə)”** ixtisasının müsabiqəsinə xarici dil fənni üzrə nisbi balı 30-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (“ADA” Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişə əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:

- Muzeyşünaslıq, arxiv işi və abidələrin qorunması;
- Sosial iş.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 2-ci nömrəsində və “2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları” xüsusi buraxılışında təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 15074, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 17465 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq *cədvəl 2* və *cədvəl 3*-də təqdim edilir:

**III ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
690 - 700	2	2	0	0	2	2
680 – 690	7	9	0	0	7	9
670 – 680	19	28	0	0	19	28
660 – 670	24	52	0	0	24	52
650 – 660	41	93	0	0	41	93
640 – 650	54	147	0	0	54	147
630 – 640	82	229	3	3	85	232
620 - 630	94	323	2	5	96	328
610 – 620	117	440	7	12	124	452
600 – 610	146	586	7	19	153	605
590 – 600	145	731	3	22	148	753
580 – 590	170	901	10	32	180	933
570 – 580	158	1059	12	44	170	1103
560 – 570	213	1272	10	54	223	1326
550 – 560	227	1499	15	69	242	1568
540 – 550	231	1730	18	87	249	1817
530 – 540	242	1972	12	99	254	2071
520 – 530	259	2231	18	117	277	2348
510 – 520	243	2474	15	132	258	2606
500 – 510	250	2724	18	150	268	2874
490 – 500	271	2995	9	159	280	3154
480 – 490	301	3296	15	174	316	3470
470 – 480	305	3601	17	191	322	3792
460 – 470	281	3882	20	211	301	4093

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
450 – 460	337	4219	25	236	362	4455
440 – 450	347	4566	22	258	369	4824
430 – 440	344	4910	20	278	364	5188
420 – 430	331	5241	36	314	367	5555
410 – 420	370	5611	36	350	406	5961
400 – 410	333	5944	26	376	359	6320
390 – 400	365	6309	20	396	385	6705
380 – 390	373	6682	28	424	401	7106
370 – 380	395	7077	28	452	423	7529
360 – 370	372	7449	23	475	395	7924
350 – 360	388	7837	33	508	421	8345
340 – 350	394	8231	29	537	423	8768
330 – 340	400	8631	40	577	440	9208
320 – 330	404	9035	40	617	444	9652
310 – 320	441	9476	31	648	472	10124
300 – 310	485	9961	37	685	522	10646
290 – 300	448	10409	40	725	488	11134
280 – 290	444	10853	30	755	474	11608
270 – 280	423	11276	28	783	451	12059
260 – 270	429	11705	34	817	463	12522
250 – 260	445	12150	39	856	484	13006
240 – 250	434	12584	29	885	463	13469
230 – 240	385	12969	35	920	420	13889
220 – 230	406	13375	37	957	443	14332
210 – 220	383	13758	22	979	405	14737
200 – 210	323	14081	14	993	337	15074

**III ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	2	2	0	0	2	2
680 – 690	7	9	0	0	7	9
670 – 680	19	28	0	0	19	28
660 – 670	24	52	0	0	24	52
650 – 660	41	93	0	0	41	93
640 – 650	54	147	0	0	54	147
630 – 640	82	229	3	3	85	232
620 - 630	94	323	2	5	96	328
610 – 620	117	440	7	12	124	452
600 – 610	146	586	7	19	153	605
590 – 600	145	731	3	22	148	753
580 – 590	170	901	10	32	180	933
570 – 580	158	1059	12	44	170	1103
560 – 570	213	1272	10	54	223	1326
550 – 560	227	1499	15	69	242	1568
540 – 550	231	1730	18	87	249	1817
530 – 540	242	1972	12	99	254	2071
520 – 530	259	2231	18	117	277	2348
510 – 520	243	2474	15	132	258	2606
500 – 510	250	2724	18	150	268	2874
490 – 500	271	2995	9	159	280	3154
480 – 490	301	3296	15	174	316	3470
470 – 480	305	3601	17	191	322	3792
460 – 470	281	3882	20	211	301	4093
450 – 460	337	4219	25	236	362	4455
440 – 450	347	4566	22	258	369	4824

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
430 – 440	344	4910	20	278	364	5188
420 – 430	331	5241	36	314	367	5555
410 – 420	370	5611	36	350	406	5961
400 – 410	333	5944	26	376	359	6320
390 – 400	365	6309	20	396	385	6705
380 – 390	373	6682	28	424	401	7106
370 – 380	395	7077	28	452	423	7529
360 – 370	372	7449	23	475	395	7924
350 – 360	388	7837	33	508	421	8345
340 – 350	394	8231	29	537	423	8768
330 – 340	400	8631	40	577	440	9208
320 – 330	404	9035	40	617	444	9652
310 – 320	442	9477	31	648	473	10125
300 – 310	486	9963	37	685	523	10648
290 – 300	448	10411	41	726	489	11137
280 – 290	445	10856	31	757	476	11613
270 – 280	426	11282	28	785	454	12067
260 – 270	440	11722	37	822	477	12544
250 – 260	450	12172	42	864	492	13036
240 – 250	448	12620	30	894	478	13514
230 – 240	401	13021	37	931	438	13952
220 – 230	453	13474	47	978	500	14452
210 – 220	444	13918	33	1011	477	14929
200 – 210	415	14333	30	1041	445	15374
190 – 200	357	14690	30	1071	387	15761
180 – 190	419	15109	29	1100	448	16209
170 – 180	391	15500	30	1130	421	16630
160 – 170	395	15895	30	1160	425	17055
150 – 160	377	16272	33	1193	410	17465

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 641 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 54 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $54+41+24+19+7+2=147$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Qəbul Qaydalarından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent ali təhsil müəssisələrinin imtahan verdiyi ixtisas qrupuna (qruplarına) aid olan 15-ə qədər ixtisas kodunu qeyd edə bilər.

- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 13-33). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 34-42).

• Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

• Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilirlər.

• Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

• Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

• İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə iyulun 24-dən avqustun 6-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Dövlət İmtahan Mərkəzini
İNSTAGRAMda izləyin!

Siz də DİM-in təqdim etdiyi məlumatlarla operativ şəkildə tanış olmaq istəyirsinizsə, qeyd olunan hesabı izləyin.

<https://www.instagram.com/stateexamcenter/>

Dövlət İmtahan Mərkəzinin “İnstagram” hesabının yaradılmasında əsas məqsəd abituriyentləri, eləcə də onların valideynlərini operativ məlumatlandırmaq, həmçinin onları maraqlandıran sualları cavablandırmaqdır.

Hörmətli abituriyentlər!

*İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.*

D İ M - 2019

*Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!*

D İ M -2019

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ☑ 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ☑ Müsabiqə şərtləri
- ☑ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ☑ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ☑ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişli ilə tələbə qəbulunun proqnozu

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2018-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını bulki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

Pərakəndə satış qiyməti
1 manatdan çox olmamalıdır

D İ M -2019

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURIYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2019

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

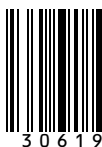

İXTİSAS Qrupunun Abituriyentləri üçün

ISSN 2223-9723

9 772223 972006

3 0 6 1 9

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

2019

REDAKSIYA ŞURASI

M.M.Abbasızadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSIYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
T.A.Bədəlov, M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova,
A.E.Həbibov, N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1025, Bakı şəhəri, Y.Səfərov küçəsi, 27.

Telefonlar:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),
(+99412) 489-02-59 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2019**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 15.07.2019.

Tiraj 300.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2019

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) www.dim.gov.az internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2019/2020-ci tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin IV ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayıdır. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı

ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
2895	305	510	3710	2398*

* Psixologiya ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 25 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Müalicə işi ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 100 yerin müsabiqəsində İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilirlər. Tutaq ki, cari ildə IV ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi

üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 35 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 185 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 185 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 35 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 35-ci abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il IV qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişə əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisas üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişə əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
 - Ekologiya.
- Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin “Baytarlıq”, “Su bioehtiyatları və akvabitkilər”, “Ekologiya”, “Əczaçılıq”, “Bitki

mühafizəsi”, “Bağcılıq və tərəvəzçilik” ixtisasları, Naxçıvan Dövlət Universitetinin “Baytarlıq” ixtisası və Lənkəran Dövlət Universitetinin “Baytarlıq”, “Bağcılıq və tərəvəzçilik” ixtisasları üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərinin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edə bilərlər.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyllər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2019-cu il 2-ci nömrəsində və “2018-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları” xüsusi buraxılışında təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 3345, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 4082 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq *cədvəl 2* və *cədvəl 3*-də təqdim edilir:

**IV ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	3	3	0	0	3	3
680 – 690	11	14	0	0	11	14
670 – 680	21	35	1	1	22	36
660 – 670	24	59	2	3	26	62
650 – 660	37	96	2	5	39	101
640 – 650	37	133	2	7	39	140
630 – 640	63	196	5	12	68	208
620 - 630	56	252	2	14	58	266
610 – 620	55	307	6	20	61	327
600 – 610	46	353	5	25	51	378
590 – 600	69	422	6	31	75	453
580 – 590	49	471	6	37	55	508
570 – 580	56	527	2	39	58	566
560 – 570	63	590	5	44	68	634
550 – 560	67	657	9	53	76	710
540 – 550	75	732	9	62	84	794
530 – 540	51	783	5	67	56	850
520 – 530	77	860	4	71	81	931
510 – 520	64	924	5	76	69	1000
500 – 510	76	1000	7	83	83	1083
490 – 500	72	1072	6	89	78	1161
480 – 490	59	1131	6	95	65	1226
470 – 480	66	1197	10	105	76	1302
460 – 470	61	1258	10	115	71	1373

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
450 – 460	65	1323	8	123	73	1446
440 – 450	71	1394	12	135	83	1529
430 – 440	63	1457	13	148	76	1605
420 – 430	72	1529	8	156	80	1685
410 – 420	51	1580	8	164	59	1744
400 – 410	75	1655	12	176	87	1831
390 – 400	68	1723	11	187	79	1910
380 – 390	83	1806	9	196	92	2002
370 – 380	85	1891	4	200	89	2091
360 – 370	85	1976	6	206	91	2182
350 – 360	71	2047	6	212	77	2259
340 – 350	81	2128	9	221	90	2349
330 – 340	66	2194	8	229	74	2423
320 – 330	83	2277	11	240	94	2517
310 – 320	79	2356	14	254	93	2610
300 – 310	87	2443	15	269	102	2712
290 – 300	75	2518	7	276	82	2794
280 – 290	65	2583	12	288	77	2871
270 – 280	72	2655	9	297	81	2952
260 – 270	71	2726	8	305	79	3031
250 – 260	86	2812	4	309	90	3121
240 – 250	54	2866	9	318	63	3184
230 – 240	61	2927	2	320	63	3247
220 – 230	50	2977	2	322	52	3299
210 – 220	22	2999	1	323	23	3322
200 – 210	21	3020	2	325	23	3345

**IV ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	3	3	0	0	3	3
680 – 690	11	14	0	0	11	14
670 – 680	21	35	1	1	22	36
660 – 670	24	59	2	3	26	62
650 – 660	37	96	2	5	39	101
640 – 650	37	133	2	7	39	140
630 – 640	63	196	5	12	68	208
620 - 630	56	252	2	14	58	266
610 – 620	55	307	6	20	61	327
600 – 610	46	353	5	25	51	378
590 – 600	69	422	6	31	75	453
580 – 590	49	471	6	37	55	508
570 – 580	56	527	2	39	58	566
560 – 570	63	590	5	44	68	634
550 – 560	67	657	9	53	76	710
540 – 550	75	732	9	62	84	794
530 – 540	51	783	5	67	56	850
520 – 530	77	860	4	71	81	931
510 – 520	64	924	5	76	69	1000
500 – 510	76	1000	7	83	83	1083
490 – 500	72	1072	6	89	78	1161
480 – 490	59	1131	6	95	65	1226
470 – 480	66	1197	10	105	76	1302
460 – 470	61	1258	10	115	71	1373

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
450 – 460	65	1323	8	123	73	1446
440 – 450	71	1394	12	135	83	1529
430 – 440	63	1457	13	148	76	1605
420 – 430	72	1529	8	156	80	1685
410 – 420	51	1580	8	164	59	1744
400 – 410	75	1655	12	176	87	1831
390 – 400	68	1723	11	187	79	1910
380 – 390	83	1806	9	196	92	2002
370 – 380	85	1891	4	200	89	2091
360 – 370	85	1976	6	206	91	2182
350 – 360	72	2048	6	212	78	2260
340 – 350	81	2129	9	221	90	2350
330 – 340	66	2195	8	229	74	2424
320 – 330	84	2279	12	241	96	2520
310 – 320	80	2359	14	255	94	2614
300 – 310	90	2449	16	271	106	2720
290 – 300	81	2530	9	280	90	2810
280 – 290	74	2604	15	295	89	2899
270 – 280	85	2689	11	306	96	2995
260 – 270	77	2766	11	317	88	3083
250 – 260	106	2872	8	325	114	3197
240 – 250	71	2943	16	341	87	3284
230 – 240	94	3037	10	351	104	3388
220 – 230	94	3131	11	362	105	3493
210 – 220	70	3201	10	372	80	3573
200 – 210	88	3289	11	383	99	3672
190 – 200	94	3383	14	397	108	3780
180 – 190	77	3460	17	414	94	3874
170 – 180	63	3523	10	424	73	3947
160 – 170	69	3592	8	432	77	4024
150 – 160	51	3643	7	439	58	4082

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 645 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 37 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $37+37+24+21+11+3=133$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Qəbul Qaydalarından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent ali təhsil müəssisələrinin imtahan verdiyi ixtisas qrupuna (qruplarına) aid olan 15-ə qədər ixtisas kodunu qeyd edə bilər.

- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 13-33). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 34-42).

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilirlər.

- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə iyulun 24-dən avqustun 6-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Dövlət İmtahan Mərkəzini
İNSTAGRAMda izləyin!

Siz də DİM-in təqdim etdiyi məlumatlarla operativ şəkildə tanış olmaq istəyirsinizsə, qeyd olunan hesabı izləyin.

<https://www.instagram.com/stateexamcenter/>

Dövlət İmtahan Mərkəzinin “Instagram” hesabının yaradılmasında əsas məqsəd abituriyentləri, eləcə də onların valideynlərini operativ məlumatlandırmaq, həmçinin onları maraqlandıran sualları cavablandırmaqdır.

Hörmətli abituriyentlər!

*İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2019-cu il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.*

D İ M - 2019

*Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!*

D İ M - 2019

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ✓ 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ✓ Müsabiqə şərtləri
- ✓ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ✓ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ✓ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişli ilə tələbə qəbulunun proqnozu

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2018-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını bilki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

DİM 2019

Pərakəndə satış qiyməti
1 manatdan çox olmamalıdır

D i M - 2019